

Silkeborg Lærereforenings Budgetinformation

Indledning:

Silkeborg Lærereforening udsender igen i år en Budgetinformation til lokale politikere, skolebestyrelser, lærere og andre interesserede i forbindelse med behandlingen af Silkeborg Kommunes budget 2016.

Tallene i Silkeborg Lærereforenings Budgetinformation tager udgangspunkt i det foreslåede budget for 2016, og i de planlægningstal, som Silkeborg Kommunes skoleafdeling hvert år udsender som sine budgetforudsætninger for bevilling 41 – skoleområdet.

Silkeborg Lærereforening er bevidst om, at tallene i budgettet og at budgetforudsætningerne kan ændre sig gennem politikernes behandling af budgettet i løbet af efteråret.

Særligt i år - er KL's aftale med den nyvalgte regering om "Kommunernes økonomiske rammer for 2016". I aftalen har regeringen indarbejdet et såkaldt "omprioreringsbidrag" på 1 % af serviceudgifterne, som kommunerne hvert år fra 2016 – 2019 skal overdrage til staten.

Omprioreringsbidraget svarer til 2,4 mia. kr. i 2016. Grundet det tidsmæssige forløb tilbageføres 1,9 mia. kr. med det samme til kommunernes borgernære serviceområder herunder ældre, børn og folkeskole. Omprioreringsbidraget er derfor blot 0,2 % i 2016, hvorfor vi i Silkeborg Lærereforening ikke regner med, at det vil føre til ændringer i budget 2016 på skoleområdet.

Vi bemærker, at der kan ske ændringer i udmøntningen af budgetrammen på baggrund af ny skolestruktur m.m. men vi har valgt udelukkende at tage udgangspunkt i det foreliggende budgetforslag.

Vi vil gerne sige tak til skoleafdelingen for et godt og konstruktivt samarbejde.

Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev.

Beløb Silkeborg Kommune skal
tilføre for at komme på samme
niveau

[Udg. til folkeskolen \(netto\) pr. elev](#)

Udvikling 2014 - 2015

Region Midtjylland	2014	2015
Samsø	75.690	79.953
Lemvig	68.324	73.200
Aarhus	65.755	69.382
Syddjurs	61.760	66.341
Randers	63.108	66.010
Odder	58.594	65.215
Ikast-Brande	61.572	64.109
Herning	59.219	62.518
Norddjurs	66.965	61.411
Horsens	66.091	61.392
Favrskov	57.161	60.939
Hedensted	62.308	60.273
Struer	63.000	59.999
Silkeborg	55.453	59.047
Ringkøbing-Skjern	56.572	58.706
Holstebro	57.869	57.941
Viborg	54.955	55.699
Skive	54.837	55.064
Skanderborg	56.367	51.094
Gennemsnit region	60.765	62.066
Gennemsnit land	61.927	63.284

Kommune	Beløb i mio. kr.
Samsø	222
Lemvig	150
Aarhus	110
Syddjurs	77
Randers	74
Odder	65
Ikast-Brande	54
Herning	37
Norddjurs	25
Horsens	25
Favrskov	20
Hedensted	13
Struer	10
Silkeborg	0
Ringkøbing-Skjern	-4
Holstebro	-12
Viborg	-36
Skive	-42
Skanderborg	-84
Gennemsnit region	32
Gennemsnit land	45

Kommune	i %
Odder	11,30%
Syddjurs	7,42%
Lemvig	7,14%
Favrskov	6,61%
Silkeborg	6,48%
Samsø	5,63%
Herning	5,57%
Aarhus	5,52%
Randers	4,60%
Ikast-Brande	4,12%
Ringkøbing-Skjern	3,77%
Viborg	1,35%
Skive	0,41%
Holstebro	0,12%
Hedensted	-3,27%
Struer	-4,76%
Horsens	-7,11%
Norddjurs	-8,29%
Skanderborg	-9,35%
Gennemsnit region	2,14%
Gennemsnit land	2,19%

Kommentarer:

Tabel 1: Tallene for 2014 er regnskabstal og for 2015 budgettal.

Tabel 2: Silkeborg Kommune ligger sjette nederst i Region Midtjylland.

Tabel 3: Silkeborg Kommune har tilført mange penge, men andre kommuner tilført forholdsmæssigt flere.

Kilde: Økonomi- og Indenrigsministeriets kommunale nøgletal

Vi konstaterer:

Som det fremgår af tabel 1, er Silkeborg Kommunes udgifter til folkeskolen pr. elev i det forslåede budget 59.047 kr. Vi anerkender, at Silkeborg Kommune i 2015 tilførte folkeskolen et større beløb. En del af det samlede beløb til skolevæsenet skyldes en omstillingspulje på ca. 25 mio. svarende til ca. 2.500 kr. pr elev. Denne pulje bortfalder i 2017. Omstillingspuljen anvendes ikke direkte til driften af undervisningen i Silkeborg Kommune.

Sammenligner man Silkeborg Kommunes serviceniveau med andre kommuner i Region Midtjylland, ligger Silkeborg Kommune stadig lavt på listen, når man sammenligner det serviceniveau, man tilbyder hver enkelt elev i folkeskolen.

Silkeborg Lærereforening mener:

At Silkeborg Kommune er nødt til at tilføre skoleområdet flere penge for at kunne tilbyde skolerne et økonomisk råderum, der sikrer, at skolerne kan leve op til de forventninger elever og forældre med rette kan til elevernes skolegang. Regeringens nye undervisningsminister Ellen Trane Nørby har ved sin tiltrædelse udtalt forventning om turboforløb for fagligt udfordrede elever, fokus på kommunernes håndtering af inklusion af elever med specielle behov i folkeskolen og fokus på reformens mål om den åbne skole. Forventninger der alle kræver, at skolerne har et økonomisk råderum og resurser, der kan anvendes til aktiviteter udover den lovbestemte undervisning. Silkeborg Kommunes overordnede problem er, at folkeskolereformen er underfinansieret.

Silkeborg Kommunes tildelingsmodel

Silkeborg Kommune tildeler folkeskolerne økonomi ved hjælp af en tildelingsmodel. Økonomien fordeles efter en faktorfordeling pr. elev i indskolingen, mellemtrinnet og udskolingen. De tildelte resurser skal med undtagelse af specialundervisning dække alt undervisning i folkeskolen.

	Faktortotal pr. elev Forår 2016 (7/12)	Faktortotal pr. elev Efterår 2016 (5/12)
Grundtildeling	259.941 kr.	259.941 kr.
Fase 1 (0. – 3.klasse)	49,20	49,20
Fase 2 (4. – 6.klasse)	54,24	54,24
Fase 3 (7. – 9.klasse)	57,37	57,37

Tabel 4

Skolernes økonomiske råderum - Frie timer

For et par år siden (før skolereformen) sikredes alle skoler et råderum på 8 timer pr. elev således, at der tilførtes midler til den enkelte skole så de havde nogle ekstra timer i forhold til minimumstimetallene for undervisningen i fagene.

I dag har skolerne stadig brug for Frie timer eller med andre ord et økonomisk råderum, der ligger ud over de timer, som folkeskoleloven kræver.

De frie timer skal bruges til supplerende undervisning, vikarer, to-lærerordninger, pædagogers deltagelse i undervisningen, bibliotekstimer med børn, lejrskoler m.v.

Silkeborg Lærereforening har lavet en beregning af råderummet i skoleårene 2015 – 16 og 2016 – 17, som kan se af tabel 5 på næste side.

Beregning af frie timer pr. elev

Skole	2015-16	2016 - 17
	Frie timer pr. elev	Frie timer pr. elev
Ans Skole	7,3	5,3
Balleskolen	7,2	9,8
Bryrup Skole	2,3	1,3
Buskelundskolen	11,3	11,4
Dybkærskolen	6,9	7,1
Frisholm Skole	8,6	10,1
Funder Skole	0,3	-0,7
Fårvang Skole	10,3	8,6
Gjern Skole	10,0	10,0
Gjessø Skole	5,1	8,5
Grauballe Skole	6,2	8,4
Gødvadskolen	2,9	1,5
Hvinningdalskolen	9,2	8,0
Kjellerup Skole	5,2	9,0

Skole	2015-16	2016 - 17
	Frie timer pr. elev	Frie timer pr. elev
Kragelund Skole	7,7	2,8
Langsøskolen	6,8	8,3
Resenbro Skole	2,9	5,3
Sejs Skole	8,0	8,3
Sjørslev Skole	3,0	0,1
Skægkærskolen	2,3	-0,3
Sorring Skole	4,3	2,0
Sølystskolen	7,5	8,5
Thorning Skole	0,5	0,6
Vestre Skole	10,8	10,7
Vinderslev Skole	6,4	5,3
Virklund Skole	9,3	7,2
Voel Skole	2,2	1,1

Tabel 5

Tildeling fra PPR, aldersreduktion, fleksjobs, ledelse/adm. er ikke indeholdt i tallene.

Beregningen er foretaget ved at dividere forskellen i tildelte timer minus minimumstimetallet med elevtallet for skolen.

Silkeborg Lærereforening mener

- at råderummet på alt for mange skoler er alt for lavt
- at skolernes råderum er presset af en for lav gennemsnitsløn
- at skolernes mulighed for at udføre den opgave de er pålagt er politikernes ansvar
- Tildelingsmodellen bør ændres, så alle skoler har et råderum, der gør det muligt at gennemføre deres opgave på en fornuftig måde. Alle skoler skal tilbyde vikartimer, bibliotekstimer, støtteundervisning osv. Dette tager tildelingsmodellen ikke i tilstrækkelig grad højde for. At

Silkeborg Kommune udstikker engangsbeløb for at få modellen til at hænge sammen, viser i sig selv, at modellen kræver en revidering, ellers vil der altid være skoler, der ikke har et tilstrækkeligt råderum på grund af u hensigtsmæssige elevtal i klasserne

Lønsumsstyring

Lønsummen udregnes på følgende måde:

- Skolerne får tildelt timer ud fra timetildelingsmodellen.
- Det samlede antal timer divideres med 735, hvilket giver det normerede antal lærerstillinge på skolen.
- Antallet af stillinger ganges med gennemsnitslønnen for en lærer. Det fremkomne beløb kaldes for lønsummen, og er det beløb skolerne får tildelt til at lønne det personale, der skal løse de opgaver, skolen har ansvaret for.

Synliggørelse af problemet gennem eksempel: (alle tal er fiktive)

- Til en skole beregnes det via antallet af elever og timetildelingsmodellerne, at eleverne i et skoleår i alt skal have 17.625 undervisningstimer á 60 minutter.
- Antallet af lærere, der skal bruges til dette beregnes til $18.375 : 735 = 25$ lærere.
- Gennemsnitslønnen for en lærer er (politisk) fastsat til 433.000 kr.
- Gennemsnitslønnen for en lærer er (i virkeligheden) 450.000 kr.
- Den politisk fastsatte gennemsnitsløn er altså ca. 4 % for lav.
- En af årsagerne er, at tjenestemandspensionerne ikke er medregnet.
- Tildelingsmodellen giver 25 lærere, men gennemsnitslønnen og dermed lønsummen gør at skolen kun kan ansætte 24 lærere.
- Problemet med lønsumsstyringen fører til en skjult besparelse i forhold til det beskrevne serviceniveau.

Problemet med lønsumsstyringen kan løses på flere måder

- Tildelingsmodellen tilpasses til den faktiske lønsum, så serviceniveauet fremgår tydeligt. Det vil betyde, at eleverne budgetmæssigt tildeles færre timer.

- Lønsummen tilpasses den besluttede tildelingsmodel, så der bliver tale om reel gennemsnitsløn og dermed giver skolerne den fleksibilitetsmulighed, som er ideen i lønsumsstyring.

Silkeborg Lærereforening mener:

- at lønsumsstyringen ikke giver et retvisende billede virkeligheden, sådan som den er anvendt
- at det er vigtigt, at lønsummen afspejler den reelle gennemsnitsløn inklusive tjenestemandspensionerne

Undervisningsmidler

Tabel 6 sammenligner budget 15 med budget 16, når det gælder den budgetmæssige tildeling til undervisningsmidler.

Tildelingsmodel	2015	Budget 15	2016 priser	2016
Grundbeløb	48.661	49.238		48.029
0.-3. klasse pr. elev	1.399	1416		1381
4.-6. klasse pr. elev	1776	1797		1753
7.- 9.klasse pr. elev	2154	2180		2126
specialklasser	5198	5260		5130

Tabel 6

Vi kan konstatere, at skolernes grundbeløb til undervisningsmidler og tildelingen pr. elev er reduceret med 1,3 %.

Hvis resurserne skulle sætte i forhold til prisudviklingen, så kan vi konstatere at kontoen til undervisningsmidler er reduceret med 2,5 %.

Silkeborg Lærereforening mener:

Forud for budget 2015 skrev Silkeborg Lærereforening følgende i budgetinformationen: "Økonomien, der er til rådighed for de undervisningsmidler, der skal bruges i undervisningen, står på ingen måde mål med den stigning, der er i antallet af undervisningstimer i Silkeborg Kommune. Konklusionen er forud for budget 2016 den samme. Antallet undervisningstimer er ikke blevet mindre, men det er resurserne til undervisningsmidler til gengæld.

Set fra den kommunale og regionale administration, KORA, så kan der spares på undervisningsmidler ved at øge brugen digitale læremidler. Forventningen er, at køb af digitale læremidler og øget brug af IT, kan erstatte behovet for indkøb af undervisningsmaterialer og kopiering til elever. Denne forventning er problematisk, da digitale læremidler kun kan supplere traditionelle materialer og da tendensen er, at prisen på digitale læremidler er stærk stigende på nuværende tidspunkt.

Udvikling har desuden en kraftig social slagside. Den store stigning i brugen af digitale læremidler kræver, at alle elever medbringer egne computere og tablets. En udvikling der allerede er godt i gang under sloganet "Bring your own device". Forventningen er tydeligt udtrykt på flere af byens større skoler, hvor det forventes, at forældrene sørger for at elever fra 4.kl – 9.kl selv medbringer bærbare computere. Denne forventning lever på ingen måde op til den grundlovssikrede rettighed, at det skal være gratis at gå i skole.

En andet problem er, at når undervisningsmiddelkontoen reduceres og fokus digital undervisning bliver større, så flyttes fokus fra et andre af reformens mål. F.eks. fokus på den åbne skole, og fokus på, at den understøttende undervisning skal være med til at virkeliggøre det eleverne lærer i skolen gennem praktiske og værkstedsorienterede aktiviteter.

Når der skal laves spændende og varieret undervisning, så kræves der penge til undervisningsmidler, hvorfor der bør ændres på Silkeborg Kommunes budgetforslag, når det gælder dette område.

Klassekvotienter i Silkeborg Kommune:

Region Midtjylland		
Kommune	2014	2015
Silkeborg	23,6	23,8
Skanderborg	22,8	22,7
Viborg	22,4	22,6
Horsens	22,2	22,5
Favrskov	21,8	21,9
Aarhus	21,9	21,7
Holstebro	20,9	21,3
Ikast-Brande	20,9	21,1
Odder	21,0	21,0
Randers	20,9	20,8

(Kilde: Kommunale nøgletal). Tabel 6

Kommune	2014	2015
Syddjurs	21,1	20,8
Hedensted	20,4	20,4
Herning	19,9	20,1
Ringkøbing-Skjern	19,8	19,8
Lemvig	20,1	19,8
Norrdjurs	19,8	19,7
Struer	19,3	19,7
Skive	19,0	19,4
Samsø	20,5	19,2
Regionsgennemsnit	21,3	21,4
Landsgennemsnit	21,6	21,7

Silkeborg Lærereforening konstaterer:

At den gennemsnitlige klassekvotient i kommunens folkeskoler er på 23,8 elever, og at den er steget fra 2014 til 2015. Den gennemsnitlige klassekvotient i Silkeborg Kommune ligger væsentligt over både lands- og regionsgennemsnit.

Silkeborg Lærereforening mener:

At en gennemsnitlig klassekvotient på 23,8 elever er meget høj, og at høje klassekvotienter har betydning for kvaliteten af det enkelte barns undervisning i folkeskolen. I forbindelse med reformen af folkeskolen fremhæves det, at kvaliteten af folkeskolen højnes ved fokus på målstyret undervisning og ved fokus på feedback til den enkelte elev. Det siger sig selv, at klassestørrelser tæt på det lovbestemte maksimum på 28 elever i en klasse gør det sværere at opnå denne kvalitet.

Diverse:

Silkeborg Lærereforening konstaterer:

- Antallet af elever i specialklasser er steget med 36
- Der er afsat et beløb på 986.000 kr. til lønopfyld ved langtidssygdom
- Der er indregnet ca. 2,5 mio. kr. til modtageklasser

Silkeborg Lærereforening mener:

- At det er godt, at der taget fat på problemet med de mange langtidssyge på skolerne
- At en stor del af fraværet skyldes et uoverskueligt arbejdspress
- At modtageklasser er et fælleskommunalt anliggende, som skal lægges udenfor skoleafdelingens budget, bl. a. fordi der modtages kompensation fra staten